Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (sedmého senátu)

27. dubna 2022*

„Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření přijatá vzhledem k situaci v Demokratické republice Kongo – Zmrazení finančních prostředků – Omezení vstupu na území členských států – Ponechání žalobcova jména na seznamech dotčených osob – Důkaz o opodstatněnosti zařazení na seznamy a ponechání na seznamech – Přetrvávání skutkových a právních okolností, které vedly k přijetí omezujících opatření“

Ve věci T-108/21,

Ferdinand Ilunga Luyoyo, s bydlištěm v Kinshase (Demokratická republika Kongo), zastoupený T. Bontinckem, P. De Wolfem, A. Guillerme a T. Payan, advokáty,

žalobce,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené M.-C. Cadilhac a H. Marcos Fraile, jako zmocněnkyněmi,

žalované,

TRIBUNÁL (sedmý senát),

ve složení R. da Silva Passos (zpravodaj), předseda, I. Reine a L. Truchot, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na to, že účastníci řízení ve lhůtě tří týdnů od okamžiku, kdy jim bylo doručeno sdělení o ukončení písemné části řízení, nepodali žádost o konání jednání, a poté, co na základě čl. 106 odst. 3 jednacího řádu Tribunálu stanovil, že bude rozhodováno bez konání ústní části řízení,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Žalobou podanou na základě článku 263 SFEU se žalobce Ferdinand Ilunga Luyoyo domáhá zrušení jednak rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/2033 ze dne 10. prosince 2020, kterým se mění rozhodnutí 2010/788/SZBP o omezujících opatřeních vůči Demokratické republice Kongo (Úř. věst. 2020, L 419, s. 30), a jednak prováděcího nařízení Rady (EU) 2020/2021 ze dne 10. prosince 2020, kterým se provádí článek 9 nařízení (ES) č. 1183/2005, kterým se ukládají některá zvláštní omezující opatření namířená proti osobám, které porušují zbrojní embargo vůči Konžské demokratické republice (Úř. věst. 2020, L 419, s. 5) (dále společně jen „napadené akty“), v rozsahu, v němž se tyto akty týkají žalobce.

Skutečnosti předcházející sporu

Kontext omezujících opatření

2 Žalobce je státním příslušníkem Demokratické republiky Kongo, který zastával v rámci konžské národní policie (PNC) funkci velitele útvaru Légion Nationale d'Intervention (LNI), a poté funkci velitele útvaru odpovědného za ochranu institucí a vysoce postavených činitelů (UPIHP).

3 Projednávaná věc spadá do rámce omezujících opatření uložených Radou Evropské unie s cílem nastolit trvalý mír v Demokratické republice Kongo a vyvinout tlak na osoby a subjekty, které porušují zbrojní embargo vůči tomuto státu.

Opatření přijatá nezávisle Unií

4 Dne 18. července 2005 přijala Rada na základě článků 60, 301 a 308 ES nařízení (ES) č. 1183/2005, kterým se ukládají některá zvláštní omezující opatření namířená proti osobám, které porušují zbrojní embargo vůči Konžské demokratické republice (Úř. věst. 2005, L 193, s. 1).

5 Dne 20. prosince 2010 přijala Rada na základě článku 29 SEU rozhodnutí 2010/788/SZBP o omezujících opatřeních vůči Demokratické republice Kongo a o zrušení společného postoje 2008/369/SZBP (Úř. věst. 2010, L 336, s. 30).

6 Dne 17. října 2016 přijala Rada závěry, v nichž nejprve vyjádřila hluboké znepokojení Evropské unie nad situací v Demokratické republice Kongo, která byla zhoršena „akty extrémního násilí, ke kterým došlo ve dnech 19. a 20. září 2016, zejména v Kinshase [(Demokratická republika Kongo)]“, a připomněla „primární odpovědnost orgánů [Demokratické republiky Kongo] za přípravu voleb“. Rada dále uvedla, že mají-li být vytvořeny vhodné podmínky pro vedení dialogu a uspořádání voleb, vláda Demokratické republiky Kongo se musí jednoznačně zavázat, že bude dohlížet na dodržování lidských práv a právního státu a skoncuje s veškerým účelovým využíváním justičního systému. Mimoto uvedla, že Unie vyzývá k propuštění všech politických vězňů a k ukončení politicky motivovaného pronásledování zástupců opozice a občanské společnosti, jakož i k rehabilitaci osob, které se staly obětí politických soudních rozhodnutí, a upřesnila, že zákaz pokojných demonstrací, zastrašování a pronásledování opozice, občanské společnosti a sdělovacích prostředků brání přípravám na klidnou a demokratickou transformaci. Konečně Rada sdělila, že „[Unie] použije všech prostředků, které má k dispozici, včetně omezujících

opatření vůči konkrétním jednotlivcům, kteří jsou odpovědní za vážné porušování lidských práv, podněcují k násilí nebo by se pokusili mařit mírové a konsenzuální řešení krize, jež bude respektovat přání konžského lidu zvolit si své zástupce“.

7 Dne 12. prosince 2016 přijala Rada na základě článku 29 SEU rozhodnutí (SZBP) 2016/2231, kterým se mění rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst. 2016, L 336 I, s. 7).

8 Téhož dne přijala Rada na základě článku 215 SFEU nařízení (EU) 2016/2230, kterým se mění nařízení č. 1183/2005 (Úř. věst 2016, L 336 I, s. 1).

9 Body 2 až 4 odůvodnění rozhodnutí 2016/2231 přebírají závěry přijaté Radou dne 17. října 2016, jak byly uvedeny v bodě 6 výše.

10 Dne 6. března 2017 přijala Rada závěry, v nichž nejprve vyjádřila hluboké znepokojení Unie nad politickou situací v Demokratické republice Kongo vyvolanou zejména bezpečnostní situací v několika částech země, v nichž dochází k nepřiměřenému používání síly. Rada dále odsoudila závažná porušení lidských práv a upřesnila, že boj proti beztrestnosti je jednou z podmínek nezbytných pro mírovou transformaci a trvalou stabilizaci země. Konečně Rada uvedla, že Unie vyjadřuje politování nad výskytem ohnisek násilí ve všech třech provinciích Kasaï a v provincii Kongo Central (Demokratická republika Kongo) a je znepokojena zprávami o závažných porušeních lidských práv a humanitárního práva, ke kterým došlo v provinciích Kasaï ze strany místních ozbrojených skupin, zejména informacemi o náboru a protiprávním využívání dětských vojáků, stejně jako zprávami o zabíjení civilistů příslušníky bezpečnostních sil Demokratické republiky Kongo, což by podle mezinárodního práva mohlo představovat válečné zločiny.

11 Dne 29. května 2017 přijala Rada na základě zejména čl. 31 odst. 2 SEU a čl. 6 odst. 2 rozhodnutí 2010/788 prováděcí rozhodnutí (SZBP) 2017/905, kterým se provádí rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst 2017, L 138 I, s. 6). Téhož dne přijala Rada prováděcí nařízení (EU) 2017/904, kterým se provádí čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1183/2005 (Úř. věst. 2017, L 138 I, s. 1).

Kritéria použitá pro přijetí omezujících opatření vůči Demokratické republice Kongo

12 Článek 3 odst. 2 rozhodnutí 2010/788, ve znění rozhodnutí 2016/2231, zní následovně:

„Omezující opatření stanovená v čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 a 2 se použijí vůči osobám a subjektům, které:

a) brání konsensuálnímu a mírovému řešení, které by umožnilo volby v [Demokratické republice Kongo], mimo jiné prostřednictvím násilných činů, represí nebo podněcování k násilí nebo tím, že narušují právní stát;

b) jsou zapojeny do plánování, řízení nebo páchání činů, které představují závažné porušování nebo zneužívání lidských práv v [Demokratické republice Kongo];

c) jsou spojeny s osobami a subjekty uvedenými v písmenech a) a b),

jež jsou uvedeny v příloze II.“

13 Článek 4 odst. 1 rozhodnutí 2010/788, ve znění rozhodnutí 2016/2231, stanoví, že „[č]lenské státy přijmou nezbytná opatření s cílem zabránit tomu, aby na jejich území vstupovaly nebo přes ně projížděly osoby uvedené v článku 3“.

14 Článek 5 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2010/788, ve znění rozhodnutí 2016/2231, zní takto:

„1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky, další finanční aktiva a hospodářské zdroje přímo či nepřímo vlastněné nebo ovládané osobami či subjekty uvedenými v článku 3 nebo držené subjekty přímo či nepřímo vlastněnými nebo ovládanými těmito osobami či subjekty nebo jakýmikoli osobami či subjekty, které jednají jejich jménem nebo na jejich příkaz, jak jsou uvedeny v přílohách I a II.

2. Osobám ani subjektům uvedeným v odstavci 1 nebo v jejich prospěch nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny žádné finanční prostředky, jiná finanční aktiva ani hospodářské zdroje.“

15 Článek 2b odst. 1 nařízení č. 1183/2005, ve znění nařízení 2016/2230, stanoví následující:

„Příloha Ia obsahuje seznam fyzických nebo právnických osob, subjektů a orgánů označených Radou na základě kteréhokoli z těchto důvodů:

a) bránění konsensuálnímu a mírovému řešení ohledně voleb v Demokratické republice Kongo, a to i prostřednictvím násilných činů, represí nebo podněcování k násilí, nebo tím, že oslabují zásady právního státu;

b) plánování, řízení nebo páchání činů, které představují závažné porušování či zneužívání lidských práv v Demokratické republice Kongo;

c) spojení s fyzickými nebo právnickými osobami, subjekty nebo orgány uvedenými v písmenech a) a b).“

16 Článek 2 nařízení č. 1183/2005, ve znění nařízení 2016/2230, stanoví následující:

„1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které patří fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu uvedeným v příloze I nebo příloze Ia, které jsou jimi vlastněny, drženy nebo ovládány, přímo nebo nepřímo, včetně prostřednictvím třetí strany jednající jejich jménem nebo na jejich pokyn.

2. Ve prospěch fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů uvedených v příloze I nebo příloze Ia nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje.“

Prvotní období použitelnosti omezujících opatření

17 Článek 9 odst. 2 rozhodnutí 2010/788, ve znění rozhodnutí 2016/2231, stanoví, že „[o]patření uvedená v čl. 3 odst. 2 se použijí do dne 12. prosince 2017“ a že „[m]á-li Rada za to, že jejich cílů nebylo dosaženo, bude odpovídajícím způsobem prodloužena jejich použitelnost nebo budou změněna“.

Prvotní zařazení žalobcova jména na seznamy osob, na něž se vztahují omezující opatření

18 Rozhodnutím 2016/2231 a nařízením 2016/2230 bylo žalobcovo jméno zařazeno na seznamy osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, která jsou uvedena v příloze II rozhodnutí 2010/788 a v příloze Ia nařízení č. 1183/2005 (dále společně jen „sporné seznamy“).

19 Rada odůvodnila takové zařazení následujícími důvody:

„Jako velitel útvaru proti veřejným nepokojům [LNI] [PNC] byl Ferdinand Ilunga Luyoyo zodpovědný za nepřiměřené použití síly a násilné represe v září 2016 v Kinshase. Ze své funkce byl Ferdinand Ilunga Luyoyo tedy zapojen do plánování, řízení či páchání činů, které představují závažné porušování lidských práv v [Demokratické republice Kongo].“

20 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 6. března 2017 podal žalobce žalobu, která byla zapsána do rejstříku pod číslem T-143/17 a která v podstatě zněla na zrušení nařízení 2016/2230 v rozsahu, v němž se jej tento akt týkal. V návaznosti na zpětvzetí žaloby žalobcem byla věc usnesením ze dne 7. prosince 2018, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-143/17, nezveřejněné, EU:T:2018:987), vyškrtnuta z rejstříku Tribunálu.

První tři prodloužení omezujících opatření uložených žalobci

21 Rozhodnutím Rady (SZBP) 2017/2282 ze dne 11. prosince 2017, kterým se mění rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst. 2017, L 328, s. 19), byla omezující opatření vztahující se na žalobce ponechána v platnosti se stejným odůvodněním do dne 12. prosince 2018.

22 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 8. března 2018 podal žalobce žalobu, která byla zapsána do rejstříku pod číslem T-166/18, směřující proti rozhodnutí 2017/2282 v rozsahu, v němž se jej toto rozhodnutí týkalo. Tato žaloba byla zamítnuta rozsudkem ze dne 12. února 2020, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-166/18, nezveřejněný, EU:T:2020:50).

23 Dne 10. prosince 2018 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2018/1940, kterým se mění rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst. 2018, L 314, s. 47), a prováděcí nařízení (EU) 2018/1931, kterým se provádí článek 9 nařízení č. 1183/2005 (Úř. věst. 2018, L 314, s. 1). Těmito akty bylo jméno žalobce ponecháno na sporných seznamech do dne 12. prosince 2019. Odůvodnění zařazení žalobcova jména na sporné seznamy bylo aktualizováno s doplněním informace, že „[v] červenci 2017 byl Ferdinand Ilunga Luyoyo jmenován velitelem útvaru PNC [UPIHP]“.

24 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 20. února 2019 podal žalobce žalobu, která byla zapsána do rejstříku pod číslem T-124/19, proti rozhodnutí 2018/1940 a proti prováděcímu nařízení 2018/1931 v rozsahu, v němž se jej tyto akty týkaly. Tato žaloba byla zamítnuta rozsudkem ze dne 3. února 2021, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-124/19, nezveřejněný, EU:T:2021:63).

25 Dne 9. prosince 2019 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2019/2109, kterým se mění rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst. 2019, L 318, s. 134), a prováděcí nařízení (EU) 2019/2101, kterým se provádí článek 9 nařízení č. 1183/2005 (Úř. věst. 2019, L 318, s. 1). Těmito akty bylo zařazení jména žalobce ponecháno na sporných seznamech do dne 12. prosince 2020. Rada aktualizovala odůvodnění takového zařazení s doplněním informace, za odkaz na funkci žalobce jako velitele útvaru UPIHP, že „[v]zhledem ke své funkci [byl] odpovědný za porušování lidských práv, kterého se v poslední době dopustil útvar PNC“.

26 Dopisem ze dne 10. prosince 2019 Rada oznámila žalobci rozhodnutí 2019/2109 a uvedla, že pokud by chtěl předložit nové připomínky, musí být zaslány do 1. září 2020.

27 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 19. února 2020 podal žalobce žalobu, která byla zapsána do rejstříku pod číslem T-101/20, proti rozhodnutí 2019/2109 a proti prováděcímu nařízení 2019/2101 v rozsahu, v němž se jej tyto akty týkaly. Tato žaloba byla zamítnuta rozsudkem ze dne 15. září 2021, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-101/20, nezveřejněný, EU:T:2021:575).

Přezkum

28 Dopisem ze dne 4. června 2020 předložili advokáti žalobce Radě žádost o přístup ke spisu a požádali o odklad nejzazšího data pro předložení skutečností na podporu žádosti o přezkum zařazení jména žalobce na sporné seznamy do dne 1. října 2020.

29 Dopisem ze dne 7. července 2020 Rada informovala advokáty žalobce, že vyhovuje jejich žádosti o odklad nejzazšího data pro předložení žádosti o přezkum do dne 1. října 2020.

30 Dopisem ze dne 23. července 2020 Rada poskytla advokátům žalobce osm pracovních dokumentů.

31 Dne 1. října 2020 předložili advokáti žalobce Radě formálně žádost o přezkum, v níž zejména tvrdili, že se dopustila nesprávného posouzení. V tomto ohledu zdůraznili, že došlo k vývoji funkce žalobce, neboť od prosince 2019 již nevykonával u konžské policie žádnou skutečnou funkci, ačkoli si ponechal hodnost generála a s ní spojenou odměnu, a že v průběhu roku 2020 nevykonával žádnou funkci ani nebyl zapojen do žádné politické, vojenské nebo správní činnosti Demokratické republiky Kongo, přičemž jako soukromá osoba působil ve funkci předsedy Konžské federace boxu.

32 V přílohách dopisu zaslaného advokátům žalobce dne 30. října 2020 poskytla Rada těmto advokátům čtyři pracovní dokumenty vztahující se k zařazení žalobcova jména na sporné seznamy.

33 V dopise ze dne 30. října 2020 Rada uvedla, že na základě těchto skutečností zváží aktualizaci odůvodnění týkajícího se žalobce s tím, že by upřesnila, že byl velitelem útvaru UPIHP „do prosince 2019“, a doplnila informaci, že „si ponechal hodnost generála a je v [Demokratické republice Kongo] i nadále veřejně aktivní“.

34 Rada dále upřesnila, že pokud by chtěl žalobce předložit nové připomínky, musí být zaslány do 20. listopadu 2020.

35 Dopisem ze dne 20. listopadu 2020 zaslaným Radě předložili advokáti žalobce připomínky k dokumentům uvedeným v bodě 32 výše, v nichž tvrdili, že žádný z těchto dokumentů neodůvodňuje prodloužení dotčených opatření. Konkrétně uvedli, že i když jeden z dokumentů poskytnutých Radou v příloze jejího dopisu ze dne 30. října 2020 poukazuje na novou funkci žalobce jako předsedy Konžské federace boxu, zpochybňují opodstatněnost tohoto důvodu k odůvodnění aktualizovaného ponechání zařazení jeho jména na sporných sezamech.

Čtvrté prodloužení omezujících opatření uložených žalobci

36 Dne 10. prosince 2020 přijala Rada napadené akty, jimiž ponechala žalobcovo jméno na sporných seznamech do dne 12. prosince 2021, přičemž odůvodnění takového zařazení zní nově následovně:

„Jako velitel útvaru [LNI] v rámci [PNC] – do roku 2017 – a velitel útvaru PNC [UPIHP] – do prosince 2019 – byl Ferdinand Ilunga Luyoyo odpovědný za nepřiměřené použití síly a násilné represe, k nimž došlo v září 2016 v Kinshase, a je odpovědný za následné porušování lidských práv, kterého se dopustila PNC.

Ferdinand Ilunga Luyoyo byl tedy zapojen do plánování, řízení či páchání činů, které představují závažné porušování nebo zneužívání lidských práv v [Demokratické republice Kongo].

Ferdinand Ilunga Luyoyo si ponechal hodnost generála a je v [Demokratické republice Kongo] i nadále veřejně aktivní.“

37 Dopisem ze dne 11. prosince 2020 oznámila Rada žalobci rozhodnutí 2020/2033 a připomněla, že přetrvávají situace, v nichž dochází k porušování lidských práv.

38 V tomtéž dopise Rada upřesnila, že situace žalobce v okamžiku přijetí napadených aktů odůvodňovala ponechání jeho jména na sporných seznamech, jelikož „jako velitel útvaru zasahujícího proti veřejným nepokojům v rámci PNC – do roku 2017 – a velitel útvaru PNC [UPIHP] – do prosince 2019 – [byl] odpovědný za nepřiměřené použití síly a násilné represe, k nimž došlo v září 2016 v Kinshase, a [byl] odpovědný za následné porušování lidských práv, kterého se dopustila PNC“, a že „[i] když již nadále nepůsobil v rámci PNC[,] ponechal si hodnost generála a […] [byl] v [Demokratické republice Kongo] i nadále veřejně aktivní, jak prokaz[ovaly] dokumenty, které mu byly poskytnuty“.

39 Rada dodala, že pokud by chtěl žalobce předložit nové připomínky, musí být zaslány do 1. září 2021.

Návrhová žádání účastníků řízení

40 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 19. února 2021 podal žalobce projednávanou žalobu. Žalobce navrhuje, aby Tribunál:

– zrušil napadené akty v rozsahu, v němž se jej tyto akty týkají;

– uložil Radě náhradu nákladů řízení.

41 Rada navrhuje, aby Tribunál:

– zamítl žalobu;

– podpůrně, v případě zrušení napadených aktů, zachoval účinky rozhodnutí 2020/2033 „až do okamžiku, kdy nastanou účinky částečného zrušení prováděcího nařízení 2020/2021“;

– uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

42 Na podporu svých návrhových žádání znějících na zrušení napadených aktů vznáší žalobce dva žalobní důvody, z nichž první vychází z porušení práva být vyslechnut a druhý z nesprávných posouzení. Tribunál má za to, že je třeba nejprve přezkoumat druhý žalobní důvod.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávných posouzení

43 Zaprvé se žalobce dovolává zjevně nesprávného posouzení, pokud jde o kontext přezkumu demokratické a politické situace v Demokratické republice Kongo před prodloužením platnosti omezujících opatření vůči němu.

44 Zadruhé žalobce v podstatě zpochybňuje opodstatněnost napadených aktů v rozsahu, v němž ponechávají jeho jméno na sporných seznamech, přestože v okamžiku přijetí těchto aktů již nemohl být považován za osobu zapojenou do závažného porušování lidských práv v Demokratické republice Kongo.

45 Žalobce jednak vytýká Radě, že ponechala jeho jméno na sporných seznamech z důvodu činů spáchaných v minulosti a funkcí, které již v okamžiku přijetí napadených aktů nezastával, což je v rozporu s kritériem pro zařazení na seznam, které je sepsáno v přítomném čase.

46 V tomto ohledu žalobce tvrdí, že od té doby, co v roce 2017 ukončil své působení v LNI v rámci PNC, již nadále nepůsobí jako velitel v rámci PNC, a že od prosince 2019 již není ani velitelem UPIHP. Zdůrazňuje, že i když si ponechal hodnost generála, nemá již žádnou zvláštní veřejnou pravomoc.

47 A jednak žalobce zpochybňuje důkazy shromážděné Radou, které odkazují na jeho funkci předsedy Konžské federace boxu, jelikož působení v takové funkci v postavení soukromé osoby neumožňuje se domnívat, že zůstává zapojen do činů, které odůvodňují, aby vůči němu byla ponechána v platnosti omezující opatření. Žalobce konkrétně s poukazem na podjatost autora zpochybňuje relevanci a důkazní hodnotu článku ze dne 8. října 2020 zveřejněného na internetové stránce „desc-wondo.org“, z něhož údajně vyplývá, že si z důvodu této funkce uchoval politický vliv.

48 Rada tvrdí, že v okamžiku přijetí napadených aktů nebylo dosaženo cílů sledovaných omezujícími opatřeními, které zahrnují zejména podporu právního státu a lidských práv, obzvláště z toho důvodu, že během dotčeného přezkumu přetrvávalo závažné porušování lidských práv ze strany příslušníků PNC. Kromě toho tvrdí, že režim řízený bývalým prezidentem se v roce 2019 po volbě nového prezidenta Demokratické republiky Kongo změnil pouze zčásti a tato politická situace přetrvávala i v roce 2020. Dále zdůrazňuje, že žalobce nepředkládá přímé nebo nepřímé důkazy, které by prokazovaly, že zaujal postoj, kterým se distancoval od bývalého režimu. Rada má tedy za to, že vzhledem k tomu, že v Demokratické republice Kongo nedošlo v okamžiku přijetí napadených aktů k dostatečně zásadní změně politické a bezpečnostní situace, lze relevantně vycházet z aktuálního postavení žalobce pro účely posouzení, zda přetrvávají skutkové a právní okolnosti, které vedly k přijetí omezujících opatření, a zda je nezbytné zachování těchto opatření k dosažení jejich cílů.

49 V tomto ohledu Rada poznamenává, že i když žalobce přestal vykonávat funkci velitele UPIHP od prosince 2019 poté, co byl suspendován z důvodu zapojení do násilností a napadení vůči advokátovi, ponechal si hodnost generála a je v Demokratické republice Kongo i nadále veřejně aktivní, zejména z důvodu své nové funkce předsedy Konžské federace boxu, která je značně zpolitizována a umožňuje mu udržovat úzké vztahy s politickými činiteli v čele této země.

50 Rada spojuje tato zjištění se skutečností, že v okamžiku přijetí napadených aktů žalobce ukončil výkon funkce velitele UPIHP až v prosinci 2019, tedy necelý rok před tímto přijetím, a že byl mimoto zapojen do činů, které představovaly závažné porušování lidských práv v září 2016, a do takových činů spáchaných později PNC, jakož i do násilností v prosinci 2019. Má za to, že mohla oprávněně dospět k závěru o nutnosti ponechání omezujících opatření vůči žalobci k dosažení cílů sledovaných těmito opatřeními a že měla k dispozici vzájemně se shodující a věrohodné důkazy, které jí umožňovaly vyvodit ve vztahu k žalobci aktualizované závěry obsažené v napadených aktech.

51 Úvodem je třeba připomenout, že podle judikatury efektivita soudního přezkumu zaručeného v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie mimo jiné vyžaduje, aby se unijní soud ujistil o tom, zda se rozhodnutí, kterým byla přijata nebo zachována omezující opatření a které se osobně dotýká dotčené osoby nebo dotčeného subjektu, opírá o dostatečně pevný skutkový základ. Je proto třeba ověřit skutečnosti uváděné ve shrnutí důvodů, ze kterých uvedené rozhodnutí vychází, tak aby se soudní přezkum neomezoval na abstraktní posouzení pravděpodobnosti uváděných důvodů, ale aby se zaměřil na otázku, zda jsou tyto důvody, nebo alespoň jeden z nich, který sám o sobě postačuje k odůvodnění tohoto rozhodnutí, podložené (rozsudek ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 119).

52 V případě zpochybnění je úkolem Rady, aby prokázala, že jsou důvody uplatňované vůči dotčené osobě opodstatněné, přičemž tato osoba není povinna předložit důkazy o opaku svědčící o tom, že uvedené důvody opodstatněné nejsou (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 121, a ze dne 28. listopadu 2013, Rada v. Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, bod 66).

53 Není vyžadováno, aby Rada za tímto účelem předložila unijnímu soudu všechny informace a důkazy, jež se týkají důvodů uvedených v aktu, jehož zrušení je navrhováno. Je však třeba, aby předložené informace a důkazy podporovaly důvody použité proti dotyčné osobě (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 122, a ze dne 28. listopadu 2013, Rada v. Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, bod 67).

54 V rámci posouzení Rady ohledně dostatečně pevného skutkového základu musí být důkazy a informace zkoumány s ohledem na jejich kontext, a nikoli izolovaně. Rada totiž důkazní břemeno unese, uvede-li před unijním soudem soubor dostatečně konkrétních, přesných a shodujících se nepřímých důkazů umožňující prokázat existenci dostatečné vazby mezi osobou, vůči níž je namířeno opatření, kterým se zmrazují finanční prostředky, a režimem či obecně řešenou situací (viz rozsudek ze dne 20. července 2017, Badica a Kardiam v. Rada, T-619/15, EU:T:2017:532, bod 99 a citovaná judikatura).

55 Kromě toho je třeba připomenout, že omezující opatření mají zajišťovací a již *per definitionem* dočasnou povahu a jejich platnost vždy závisí na přetrvávání skutkových a právních okolností, které vedly k jejich přijetí, jakož i na potřebě jejich zachování za účelem dosažení jejich cíle. Proto

při pravidelném přezkumu těchto omezujících opatření přísluší Radě, aby provedla aktualizované posouzení situace a zhodnotila dopad takových opatření s cílem určit, zda umožnila dosáhnout cílů sledovaných prvotním zařazením jmen dotčených osob a subjektů na sporný seznam, nebo zda je ohledně uvedených osob a subjektů stále možné dospět k témuž závěru (rozsudek ze dne 12. února 2020, Amisi Kumba v. Rada, T-163/18, EU:T:2020:57, body 58 a 59).

56 Právě v tomto kontextu Tribunál rozhodl, že Rada může rozhodnout o ponechání jmen osob na sporném seznamu, a to při zachování důvodů vztahujících se k činům spáchaným v minulosti a uvedeným v dřívějších rozhodnutích, která se těchto osob týkala, aniž se dotčené osoby dopustily nového porušení lidských práv v období před přezkumem, pokud toto ponechání zůstává odůvodněno s ohledem na všechny relevantní okolnosti a zejména s ohledem na skutečnost, že cílů sledovaných omezujícími opatřeními nebylo dosaženo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. února 2020, Amisi Kumba v. Rada, T-163/18, EU:T:2020:57, body 82 až 84 a citovaná judikatura).

57 V projednávané věci z bodů 3 a 4 odůvodnění rozhodnutí 2016/2231 vyplývá, že cílem dotčených omezujících opatření vůči určitým kategoriím osob, a zejména vůči těm kategoriím osob, které jsou zapojeny do závažného porušování lidských práv, bylo zejména umožnit stabilizaci situace v Demokratické republice Kongo a motivovat vládu, aby zajistila vhodné podmínky pro vedení demokratického dialogu, dohlížela na dodržování lidských práv a právního státu a skoncovala s veškerým účelovým využíváním justičního systému, aby bylo možné postavit před nezávislý soud osoby, které závažně porušují tato práva (viz body 6 až 11 výše). Za tímto účelem měla tato opatření vyvinout tlak na osoby, které jsou odpovědné za nestabilní bezpečností situaci v Demokratické republice Kongo.

58 Proto bylo jméno žalobce zařazeno na sporné seznamy rozhodnutím 2016/2231 a nařízením 2016/2230 v podstatě na základě toho, že žalobce zastával funkci velitele LNI, útvaru v rámci PNC zapojeného do nepřiměřeného použití síly a násilných represí v září 2016 v Kinshase. V tomto ohledu Tribunál již v rozsudcích ze dne 12. února 2020, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-166/18, nezveřejněný, EU:T:2020:50, body 87 až 136), a ze dne 3. února 2021, Ilunga Luyoyo v. Rada (T-124/19, nezveřejněný, EU:T:2021:63, body 96 až 144), konstatoval, že odůvodnění bylo prokázáno ve vztahu k prvnímu a druhému prodloužení zařazení žalobcova jména na sporných seznamech.

59 Mimoto prostřednictvím přijetí rozhodnutí 2019/2109 a prováděcího nařízení 2019/2101, jež se týkaly třetího prodloužení zařazení žalobcova jména na sporných seznamech, Rada doplnila odůvodnění takového zařazení o informaci, že žalobce, který od července 2017 zastával funkci velitele UPIHP v rámci PNC, byl odpovědný za porušování lidských práv, kterého se dopustila PNC v Demokratické republice Kongo. V rámci žaloby týkající se těchto aktů Tribunál konstatoval, že Rada dostatečně prokázala souvislost mezi žalobcem a tímto porušováním (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. září 2021, Ilunga Luyoyo v. Rada, T-101/20, nezveřejněný, EU:T:2021:575, body 156 až 160).

60 V napadených aktech, jejichž znění je uvedeno v bodě 36 výše, Rada nadále odkazuje na skutečnosti popsané v bodech 58 a 59 výše, které se týkají zapojení žalobce do porušování lidských práv z titulu jeho postavení velitele, a to nejprve LNI až do roku 2017, a poté UPIHP. Rada nicméně aktualizovala odůvodnění směřující vůči žalobci tím, že jednak upřesnila, že byl velitelem UPIHP až do prosince 2019, a jednak doplnila, že si ponechal hodnost generála a byl v Demokratické republice Kongo i nadále veřejně aktivní.

61 Žalobce zpochybňuje opodstatněnost ponechání dotčených omezujících opatření vůči své osobě v platnosti, o němž bylo rozhodnuto v napadených aktech, vzhledem k tomu, že v okamžiku přijetí těchto aktů již nezastával žádnou funkci v rámci PNC a jeho nová funkce předsedy Konžské federace boxu v podstatě neumožňuje dostatečně prokázat existenci souvislosti mezi ním a bezpečnostní situací v Demokratické republice Kongo. V souladu s judikaturou citovanou v bodech 55 a 56 výše je tedy třeba ověřit, zda Rada mohla na základě aktualizovaného posouzení situace provedeného v rámci přezkumu dotčených omezujících opatření nadále odkazovat na činy spáchané v minulosti a uvedené v dřívějších rozhodnutích týkajících se žalobce k odůvodnění ponechání omezujících opatření vůči němu v platnosti.

62 V tomto ohledu, pokud jde nejprve o bezpečnostní situaci v Demokratické republice Kongo v okamžiku přijetí napadených aktů, je třeba konstatovat, že Rada měla k dispozici soubor informací pocházejících z různých zdrojů, podle nichž navzdory konání prezidentských voleb dne 30. prosince 2018 nadále přetrvávala znepokojující situace ohledně dodržování právního státu a lidských práv v Demokratické republice Kongo. Zjištění ohledně vzestupného trendu počtu případů porušování lidských práv v průběhu období dotčeného přezkumu, a zejména porušování v demokratické oblasti spáchaná příslušníky PNC, je totiž doloženo dokumenty, které Rada poskytla žalobci v přílohách jejího dopisu ze dne 30. října 2020, konkrétně třemi sděleními společného úřadu Organizace spojených národů pro lidská práva (BCNUDH) o hlavních trendech porušování lidských práv v období od ledna do června 2020, jakož i v červenci a srpnu 2020.

63 Rada tak měla k dispozici dostatek důkazů pro to, aby bylo možno považovat podmínky uvedené v čl. 3 odst. 2 písm. b) rozhodnutí 2010/788 a v čl. 2b odst. 1 písm. b) nařízení č. 1183/2005 za splněné.

64 Pokud jde dále o individuální situaci žalobce v okamžiku přijetí napadených aktů, v prvé řadě je mezi účastníky řízení nesporné, že žalobce již od prosince 2019 nezastával žádnou funkci v rámci PNC. Kromě toho měla Rada tuto informaci již v okamžiku provádění přezkumu omezujících opatření vůči žalobci. O tom svědčí dopis, který Rada zaslala žalobci dne 30. října 2020 a v němž jej informovala o svém úmyslu zohlednit tuto informaci při aktualizaci odůvodnění vůči němu.

65 Za těchto podmínek je třeba v druhé řadě zkoumat odůvodnění napadených aktů, podle něhož bylo ponechání žalobcova jména na sporných seznamech i nadále odůvodněné v okamžiku přijetí napadených aktů z toho důvodu, že navzdory jeho zapojení do různých případů porušování lidských práv v období od září 2016 do prosince 2019 si žalobce ponechal hodnost generála a nově působil jako předseda Konžské federace boxu, což mu umožnilo zachovat si vliv na politické úrovni.

66 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že Rada neuvádí důkazy, které by mohly prokazovat souvislost mezi porušováním lidských práv a žalobcem od prosince 2019, tedy přibližně rok před přijetím napadených aktů.

67 Z článku na internetové stránce „actualite.cd“ ze dne 18. prosince 2019, nadepsaného „[Demokratická republika Kongo]: za napadení advokáta v Lubumbashi policie suspendovala generála Ilunga Luyoya“, který Rada poskytla v příloze dopisu ze dne 30. října 2020, sice vyplývá, že byl žalobce osobně zapojen do napadení advokáta. Nicméně právě v reakci na tyto činy byl žalobce odvolán z funkce v rámci PNC. Kromě toho tento článek uvádí, že k dotčenému napadení došlo v důsledku sporu mezi žalobcem a osobou, která vedle toho vykonávala funkci advokáta, a to z důvodů, které spadaly do soukromé sféry, a nikoli specificky z důvodu z důvodu

této funkce. Ze spisu Rady dále nevyplývá a Rada ani netvrdí, že v okamžiku přijetí napadených aktů, k němuž došlo téměř rok po těchto činech, se žalobce znovu vrátil do své bývalé funkce v rámci PNC nebo do jakékoli jiné funkce s vazbou na bezpečnostní situaci v Demokratické republice Kongo, ostatně ani to, že by tomu tak mohlo být.

68 Zadruhé okolnost, že po ukončení výkonu své funkce v rámci PNC v prosinci 2019 si žalobce ponechal hodnost generála, neumožňuje sama o sobě mít za to, že mohl mít jakoukoli úlohu v rámci bezpečnostních sil v Demokratické republice Kongo. To ostatně ani Rada netvrdí, když pouze uvádí, že si žalobce ponechal svou hodnost generála, zatímco žalobce ve své žalobě výslovně tvrdí, že „již nemá žádnou zvláštní pravomoc“.

69 Zatřetí, pokud jde o funkci předsedy Konžské federace boxu zastávané žalobcem, Rada vychází ze tří článků, a sice z článku na internetové stránce „Matininfos.net“ ze dne 9. září 2020, nadepsaného „Box: Ilunga Makabu bude obhajovat pás WBC v listopadu v Kinshase“, z článku na internetové stránce „Scoop.rdc“ ze dne 5. února 2020, nadepsaného „Nový držitel boxerského mistrovského pásu ‚WBC‘: Junior Makabu Ilunga na audienci u Fatshiho!“, a z článku ze dne 8. října 2020 zveřejněného na internetové stránce „desc-wondo.org“ a nadepsaného „Evropská unie musí prodloužit sankce proti bývalým spolupracovníkům Josepha Kabily“ (dále jen „článek ze dne 8. října 2020“).

70 Je pravda, že článek ze dne 8. října 2020 uvádí, že „žalobce nadále vykonává značně zpolitizovanou funkci“.

71 Nicméně bez ohledu na jeho věrohodnost, kterou žalobce zpochybňuje z důvodu údajné podjatosti jeho autora, článek ze dne 8. října 2020 neobsahuje žádnou konkrétní informaci, která by umožňovala podložit vliv, který by mohl mít z hlediska bezpečnostní politiky předseda boxerské federace v Demokratické republice Kongo.

72 Kromě toho zbývající dva články uvedené v bodě 69 výše zmiňují, že žalobce byl v průběhu dotčeného přezkumu v kontaktu s politickou mocí v rámci funkce předsedy Konžské federace boxu, a to při příležitosti audience mladého konžského boxera, který se stal mistrem světa, u prezidenta republiky a v rámci žádosti o finanční podporu podanou tímto boxerem u ministerstva pro sport a volný čas na podporu jeho sportovní činnosti.

73 Z těchto skutečností však nevyplývá, že by žalobce překročil rámec běžného výkonu funkcí předsedy národní sportovní federace, jelikož tato funkce může mimo jiné zahrnovat podporu profesionálů z tohoto odvětví tím, že podpoří žádosti o peněžitou podporu u ministerstva, které je specificky pověřeno výkonem činnosti v uvedeném odvětví, a doprovod při slavnostních veřejných událostech.

74 Proto články popsané v bodě 72 výše neumožňují podpořit informaci uvedenou v článku ze dne 8. října 2020, že žalobce jakožto předseda Konžské federace boxu vykonával „značně zpolitizovanou“ funkci.

75 Z výše uvedeného vyplývá, že jednak žalobce již nezastával funkci ve spojení s PNC po významné období téměř jednoho roku před přijetím napadených aktů, a jednak Rada dostatečně neprokázala, že žalobce byl schopen vykonávat vliv na bezpečnostní politiku v Demokratické republice Kongo.

76 Za těchto podmínek neumožňují okolnosti uvedené v napadených aktech, podle nichž si žalobce ponechal hodnost generála a byl i nadále veřejně aktivní, učinit závěr, že bylo nadále odůvodněné ponechat v platnosti omezující opatření vůči němu k dosažení cílů sledovaných těmito opatřeními, a sice zejména podpořit zlepšení situace v oblasti lidských práv v tomto státě.

77 Pokud jde konečně o možnost Rady dovolávat se skutečnosti, že žalobce nezaujal postoj, kterým by se distancoval od bývalého mocenského režimu v Demokratické republice Kongo, je třeba zdůraznit, že Rada může za určitých okolností charakteristických pro každou situaci považovat skutečnost, že se dotyčná osoba nedistancovala od mocenského režimu, za skutečnost, kterou je třeba zohlednit na podporu ponechání omezujících opatření vůči této osobě v platnosti.

78 V projednávané věci nicméně z výše uvedeného vyplývá, že žalobce již nezastával různé funkce, které odůvodňovaly prvotní zařazení jeho jména na sporné seznamy, jakož i následná prodloužení takového zařazení, a to po významnou dobu téměř jednoho roku před přijetím napadených aktů. Dále z toho vyplývá, že Rada byla včas informována o ukončení výkonu těchto funkcí. Navzdory těmto okolnostem přitom však Rada neuvádí dostatek důkazů, které by umožňovaly se domnívat, že po skončení období dotčeného přezkumu nadále přetrvávala dostatečná souvislost mezi žalobcem a bezpečnostní situací, ze které vyplývaly činy představující porušování lidských práv v Demokratické republice Kongo. Za těchto okolností nemůže Rada na podporu ponechání omezujících opatření vůči žalobci v platnosti vycházet platně ze skutečnosti, že žalobce nezaujal postoj, kterým by se distancoval od bývalého mocenského režimu v Demokratické republice Kongo. Za okolností charakteristických pro projednávanou věc tedy nemůže takový argument stačit k tomu, aby odůvodnil napadené akty.

79 S ohledem na zpochybnění žalobce tudíž Rada nebyla schopna prokázat opodstatněnost ponechání dotčených omezujících opatření vůči němu v platnosti.

80 Z toho vyplývá, že se Rada dopustila nesprávného posouzení tím, že v napadených aktech učinila závěr, že zařazení žalobcova jména na sporných seznamech bylo i nadále odůvodněné z důvodu, že byl zapojen do plánování, řízení nebo páchání činů, které představují závažné porušování nebo zneužívání lidských práv v Demokratické republice Kongo.

81 Je tudíž třeba vyhovět druhé části druhého žalobního důvodu, aniž je nutné rozhodnout o ostatních argumentech žalobce a o první části tohoto žalobního důvodu.

82 S přihlédnutím k výše uvedenému je třeba zrušit napadené akty v rozsahu, v němž se týkají žalobce, aniž je nezbytné zkoumat první žalobní důvod vznesený žalobcem.

K časovým účinkům částečného zrušení rozhodnutí 2020/2033

83 Pokud jde o návrh, který Rada předložila podpůrně v žalobní odpovědi, znějící na zachování účinků rozhodnutí 2020/2033 až do okamžiku, kdy nastanou účinky částečného zrušení prováděcího nařízení 2020/2021 vůči žalobci, je třeba připomenout, že tímto rozhodnutím Rada ponechala v období od 12. prosince 2020 do 12. prosince 2021 jméno žalobce na seznamu osob dotčených omezujícími opatřeními uvedenými v příloze II rozhodnutí 2010/788.

84 Rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/2181 ze dne 9. prosince 2021, kterým se mění rozhodnutí 2010/788 (Úř. věst. 2021, L 443, s. 75), přitom Rada aktualizovala seznam osob dotčených omezujícími opatřeními, který je obsažen v příloze II rozhodnutí 2010/788, a ponechala v něm až do dne 12. prosince 2022 jméno žalobce.

85 Ačkoli tedy zrušení rozhodnutí 2020/2033 v rozsahu, v němž se týká žalobce, zahrnuje zrušení zařazení jeho jména na seznamu obsaženém v příloze II rozhodnutí 2010/788 pro období od 12. prosince 2020 do 12. prosince 2021, takové zrušení naproti tomu nemůže zpochybnit legalitu téhož zařazení pro pozdější období, jelikož rozhodnutí 2021/2181 není projednávanou žalobou dotčeno.

86 Proto se vzhledem k tomu, že k dnešnímu dni se na žalobce vztahují nová omezující opatření, podpůrný návrh Rady týkající se časových účinků částečného zrušení rozhodnutí 2020/2033, připomenutý v bodě 83 výše, stal bezpředmětným.

K nákladům řízení

87 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval náhradu nákladů řízení a Rada neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (sedmý senát)

rozhodl takto:

1) **Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/2033 ze dne 10. prosince 2020, kterým se mění rozhodnutí 2010/788/SZBP o omezujících opatřeních vůči Demokratické republice Kongo, a prováděcí nařízení Rady (EU) 2020/2021 ze dne 10. prosince 2020, kterým se provádí článek 9 nařízení (ES) č. 1183/2005, kterým se ukládají některá zvláštní omezující opatření namířená proti osobám, které porušují zbrojní embargo vůči Konžské demokratické republice, se zrušují v rozsahu, v němž se tyto akty týkají pana Ferdinanda Ilunga Luyoya.**

2) **Radě Evropské unie se ukládá náhrada nákladů řízení.**

da Silva Passos Reine Truchot

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 27. dubna 2022.

Podpisy.